

► **UPOZNAJTE EU** ◀

Projekat finansira Evropska unija

Ova publikacija ima samo informativni karakter. Sadržaj ove brošure predstavlja isključivo odgovornost Informacionog centra Evropske unije u Beogradu.

Brošura se može naći na internetu na sledećim adresama: www.euinfo.rs i www.europa.rs.

Objavio i štampao Informacioni centar Evropske unije u Beogradu, avgusta 2014. godine

▸ Sadržaj

▸ Uvod	2
▸ Evropa: od mita do Evropske unije	4
▸ Šta ko radi u EU	8
▸ Simboli i vrednosti EU	10
▸ EU je najuspešniji mirovni projekat u modernoj istoriji	13
▸ Vladavina prava je osnovni stub EU	15
▸ Ekonomija – utakmica sa pozitivnim ishodom	17
▸ Ekonomske koristi proširenja	22
▸ Slobodno kretanje ljudi	25
▸ Kvalitet života u EU	28
▸ Važni termini i koncepti	32
▸ Zaključak	36
▸ Informacioni centar EU u Beogradu	38

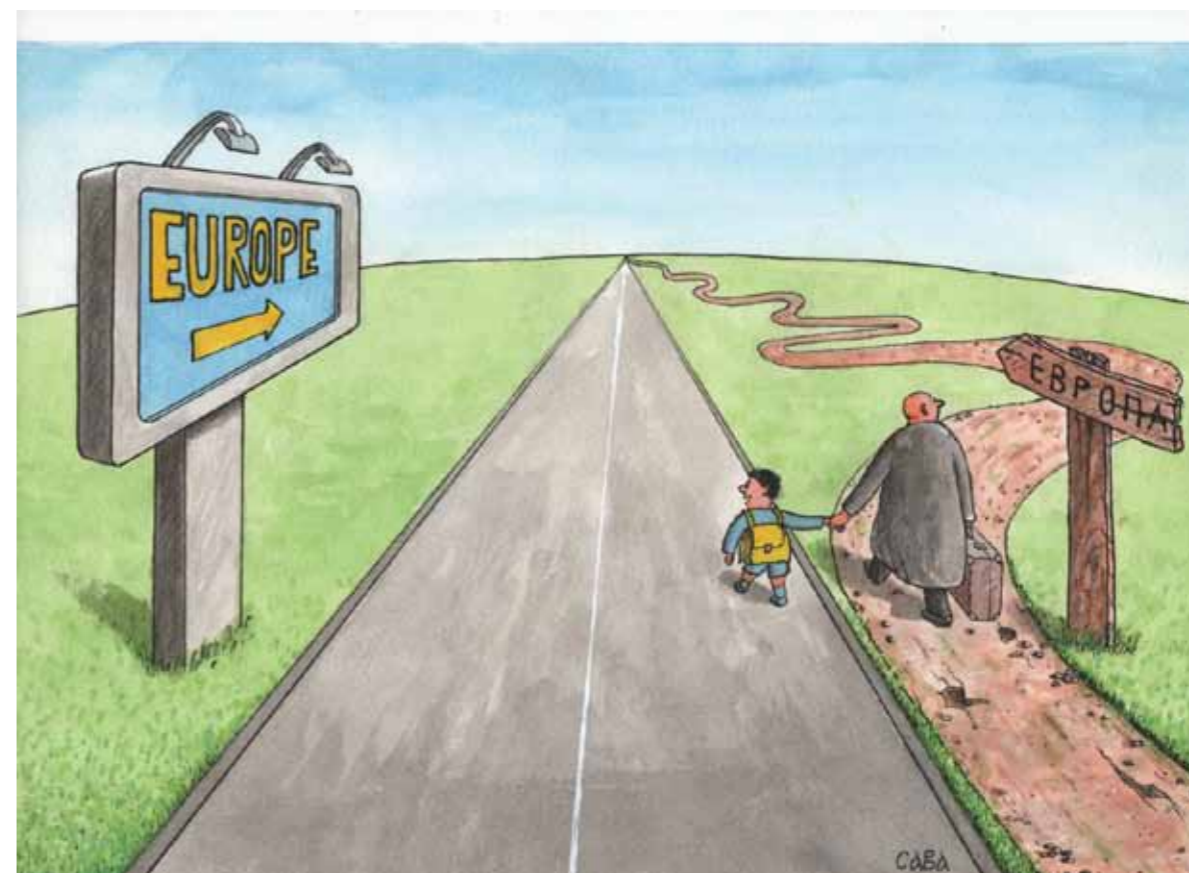
↳ Upoznajte Evropsku uniju

Evropska unija (EU) je istorijski projekat zasnovan na ideji ujedinjene Evrope, njenoj globalnoj ulozi i odgovornosti. Uzastopna proširenja učvrstila su mir i prosperitet u EU, a njenu ulogu i odgovornost u svetu učinila važnijim.

Kao i građani drugih zemalja koji se otisnu putem EU, i građani u Srbiji se pitaju šta će EU za njih značiti. Jedni vide EU samo kao "birokratsku organizaciju", dok drugi žele da saznaju više o tome šta bi oni pojedinačno, kao i Srbija u celini, mogli da dobiju od pristupanja Evropskoj uniji.

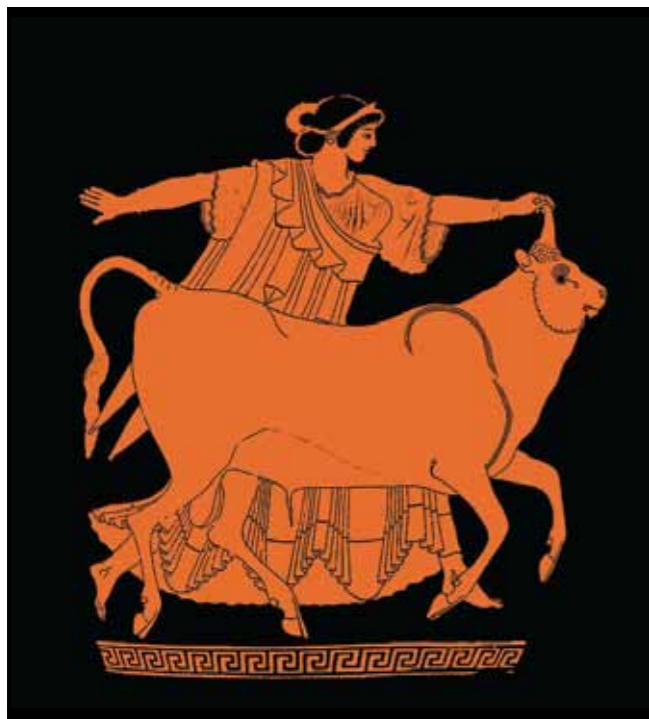
Nadamo se da će ova kratka brošura doprineti boljem razumevanju Evropske unije i procesa pristupanja Srbije, kao i da će osvetliti neke od uvreženih "mitova". Nadamo se i da će čitaoci uživati u karikaturama sa konkursa organizovanih u Srbiji 2013. i 2014. godine.

Konačno, zahvaljujemo gospodinu Velimiru Ćurgusu Kazimiru koji nam je ljubazno dozvolio da iskoristimo neke od prethodno objavljenih materijala.

Sava Babić - Iz Srbije dva putića...

Evropa: od mita do Evropske unije

Evropa je započela kao mit. U grčkoj mitologiji, Evropa je bila feničanska princeza sa obala današnjeg Libana i Sirije, koju je bog Zevs, prurušen u belog bika, začarao i odveo na ostrvo Krit. Tamo je rodila kralja Minosa, legendarnog osnivača minojske civilizacije. Noć pre nego što će roditi Minosa, Evropa je usnila dva kontinenta u obličju žena kako raspravljaju o Evropi: Azija je tvrdila da, pošto je rođena tamo, Evropa mora pripadati njoj, dok je druga, bezimena žena, govorila da će Zevs pokloniti Evropu ovom drugom (bezimenom) kontinentu. Evropinom bratu Kadmosu, legendarnom utemeljivaču Tebe, stari Grci su pripisivali zasluge za uvođenje feničanskog pisma u Grčku.

Helenska tradicija je ideju Evrope oblikovala u duhu sagledavanja grčke države (i Evrope) kao drugačijih od Azije (Persije) i Afrike (Egipta). Otac istorije, Herodot, opisao je sukob između Persijskog carstva i grčkih gradova-država u V veku p.n.e. kao sukob između sile ropstva (Persijanci) na jednoj strani i sile slobode (Atinjani i savez grčkih gradova-država) na drugoj.

Ideje na kojima počiva EU, a koje je osmislio francuski politički ekonomista i diplomata Žan Mone, konačno je 9. maja 1950. izneo ministar spoljnih poslova Francuske Robert Šuman. Vlade Belgije, Francuske,

* Ovaj naziv je bez prejudiciranja statusa i u skladu je sa Rezolucijom 1244 Saveta bezbednosti UN i mišljenjem Međunarodnog suda pravde o deklaraciji o nezavisnosti Kosova

Holandije, Italije, Luksemburga i Zapadne Nemačke, (države osnivači) složile su se da bi ujedinjenje proizvodnje uglja i čelika stavljeno pod nadzor nadnacionalnog organa, odnosno preteče Evropske komisije, učinilo strašne ratove u Evropi "ne samo nezamislivim, nego i fizički nemogućim". Ujedinjenje privrednih interesa radi podizanja životnog standarda predstavljalo je prvi korak ka ujedinjenoj Evropi i stoga se 9. maj proslavlja kao Dan Evrope. Godine 1951. potpisan je Pariski ugovor kojim je osnovana Evropska zajednica za uglj i čelik. Naziv "Evropska unija" je zvanično usvojen u novembru 1993. godine.

Evropska unija danas ima 28 država članica, a šest zemalja ima status kandidata: Albanija, Bivša Jugoslovenska Republika Makedonija, Crna Gora, Island, Srbija i Turska. Bosna i Hercegovina i Kosovo* su potencijalni kandidati. Island, Lihtenštajn i Norveška su blisko povezani sa Unijom svojim članstvom u Evropskom ekonomskom prostoru. Te tri zemlje ravnopravno učestvuju na unutrašnjem tržištu EU iako nisu njene članice. Švajcarska, u kojoj živi i radi više od 900.000 građana EU, učestvuje u jedinstvenom tržištu EU kroz niz bilateralnih sporazuma.

Da li ste znali da...

je Srbija napravila važne korake ka članstvu u Evropskoj uniji. U martu 2012. godine Srbija je dobila status kandidata. U aprilu 2013, tadašnji premijer Srbije Ivica Dačić i premijer Kosova* Hašim Tači postigli su u Briselu sporazum u cilju normalizacije odnosa. Konkretni rezultati primene ovog sporazuma trebalo bi da donesu bolju budućnost i trajnu stabilnost regiona. Evropski savet je u decembru 2013. usvojio pregovarački okvir za Srbiju, a 21. januara 2014. u Briselu je održana prva međuvladina konferencija koja je označila formalni početak pregovora o pristupanju Srbije.

Države osnivači

Belgija, Francuska, Holandija, Italija, Luksemburg i Nemačka

Proširenja

1973: Danska, Irska i Velika Britanija

1981: Grčka

1986: Portugalija i Španija

1995: Austrija, Finska i Švedska

2004: Estonija, Kipar, Letonija, Litvanija, Mađarska,

Malta, Poljska, Slovačka, Slovenija i Češka

2007: Bugarska i Rumunija

2013: Hrvatska

A sve je počelo ovako...

Potpisivanje Rimskog ugovora u martu 1957.

Nakon što su u Briselu bili završeni pregovori o osnivanju Evropske ekonomske zajednice, jedan belgijski zvaničnik je dobio zadatak da organizuje potpisivanje ugovora u Rimu. On je vozom do Rima, u posebnom vagonu, poneo neophodni materijal (pisaće mašine, papir, geštetnere). Ali, na putu do Rima, vagon je nestao i mnogo vremena je izgubljeno pre nego što je pronađen.

Posao stavljanja Rimskog ugovora na papir započet je u podrumu jednog istorijskog zdanja. Kako bi bio obavljen, bili su unajmljeni studenti iz Italije, ali dva dana kasnije oni su započeli štrajk, pa su umesto njih iz Luksemburga dovedene sekretarice.

Kada je sve konačno bilo spremno, papir je zbog vlage u podrumu bio mokar te je odložen na pod kako bi se Ugovor osušio preko noći.

Zvaničnik je otišao da spava i vratio se narednog jutra. Međutim, spremačice su već bile u podrumu punom papira za koji su mislile da je suvišan, tako da su sve to "smeće" raščistile, uključujući i šablone (koji su predstavljali original teksta), te nije bilo moguće načiniti nove kopije.

Jedino rešenje je bilo potpisivanje Ugovora na praznom papiru, na jednoj strani na kojoj su pri vrhu bila ispisana imena šefova država i vlada. Prigodan tekst je pridodat Ugovoru ubrzo nakon potpisivanja.

Kako vidimo iz ove priče, istorija Evropske unije nikada nije tekla po planu, već je mnogo puta bilo neophodno prevazilaziti nepredviđene prepreke.

Stav

Za Srbiju je bolje da ostane neutralna - ulaskom u EU, Srbija bi izgubila Kosovo, pristupila NATO-u...

Srbija se već graniči sa četiri države članice EU – Bugarskom, Hrvatskom, Mađarskom i Rumunijom; i njeni ostali susedi rešeni su da pristupe EU. Ulaskom u EU, Srbija bi mogla da uživa koristi članstva koje već uživaju ili ka njima streme svi njeni susedi.

U okviru EU, Srbija će biti uticajnija u svetu zahvaljujući zajedničkoj trgovinskoj i investicionoj politici i mreži od preko 130 delegacija EU širom planete. U saradnji sa drugim članicama, moći će da oblikuje Zajedničku spoljnu i bezbednosnu politiku i da ubira plodove saradnje sa ostalim globalnim akterima i strateškim partnerima - SAD, Kinom, Japanom, Brazilom, Rusijom, Indijom, Kanadom, Meksikom, Južnom Korejom i Južnom Afrikom.

Još od početka 1950-ih, EU je pionir i najuspešniji primer regionalnih integracija. Mnoge regionalne grupacije u Africi, Aziji, na Karibima ili u Južnoj Americi su usvojile integracione ciljeve i institucionalne okvire koji su makar formalno slični modelu EU. Najpoznatiji primeri su Udruženje zemalja jugoistočne Azije (ASEAN), Severnoamerički sporazum o slobodnoj trgovini (NAFTA), Merkosur u Južnoj Americi, Ekonomska zajednica centralnoafričkih država (CEMAC), Ekonomska zajednica država zapadne Afrike (ECOWAS), Afrička unija (AU), Savet za saradnju zemalja zaliva (GCC). Najnoviji primer je Carinska unija Rusije, Kazahstana i Belorusije i njihova Evroazijska unija (zajedničko tržište) koji su bili inspirisani uspesima EU. Osnovana januara 2012. u Moskvi, Evroazijska ekonomska komisija je oblikovana po uzoru na Evropsku komisiju u Briselu.

Najveći broj zemalja članica EU je priznao nezavisnost Kosova, ali neke nisu to učinile. U okviru dijaloga Beograda i Prištine u kome EU posreduje, obe strane rešavaju aktuelne probleme kako bi ostvarile sveobuhvatnu normalizaciju odnosa i unapredile svakodnevni život ljudi. Beograd će pre pristupanja morati da dokaže da odnosi sa Prištinom nisu u suprotnosti sa obavezama Srbije kao buduće članice EU, te da ovi odnosi neće ometati rad EU. EU može služiti Beogradu i Prištini kao primer organizacije koja je, poučena sopstvenim iskustvom, uspeła da dugotrajne konflikte i neprijateljstva pretvori u konstruktivnu saradnju i solidarnost od koje svi Evropljani imaju koristi.

Članstvo u NATO-u nije preduslov za članstvo u EU i stoga to nije jedan od zahteva koji su stavljeni pred Srbiju. Irska, Austrija, Finska, Malta, Kipar i Švedska su primeri država članica EU koje nisu članice NATO-a.

Bez obzira na to, Srbija od 2006. učestvuje u NATO programu Partnerstvo za mir. Ne postoji zajednička vojska EU i svaka država članica zadržava kontrolu nad svojim sistemom odbrane. Međutim, države članice se obavezuju na Zajedničku spoljnu i bezbednosnu politiku, što obuhvata i poštovanje Zajedničke bezbednosne i odbrambene politike.

Jedan viši savetnik Hermana Van Rompeja, prvog stalnog predsednika Evropskog saveta, ovako je odgovorio na pitanje kako bi definisao strateško partnerstvo: „To je kao ljubav – prepoznate je kada je vidite“.

Predrag Koraksić Corax

Špiro Radulović

Šta ko radi u EU?

Tri institucije su odgovorne za donošenje zakona u EU: **Evropski parlament**, koji predstavlja građane EU i čije članove građani biraju direktno na izborima; Savet Evropske unije, koji predstavlja vlade svake države pojedinačno; i Evropska komisija, odnosno državna služba EU. Načelno, Komisija predlaže nove zakone, a Parlament i Savet ih usvajaju. Komisija i države članice zatim primenjuju zakone, dok je zadatak Komisije da se pobrine za adekvatnu primenu zakona.

Svakih šest meseci, jedna država članica predsedava **Savetom Evropske unije**. Uloga predsedništva je da vodi sednice Saveta ministara država članica, da utvrdi njihove planove, odredi radni program i olakša dijalog kako na sednicama Saveta, tako i u drugim institucijama EU. Italija predsedava od jula do decembra 2014. godine, a slediće je Letonija i Luksemburg.

Evropska komisija je odgovorna za predlaganje zakona, implementaciju odluka, poštovanje Ugovora Unije, te svakodnevno vođenje EU. Ima po jednog komesara iz svake države članice koji se menjaju na svakih pet godina. Smeštena je u Briselu, sa kancelarijama u Luksemburgu, i predstavništvima širom EU.

Evropski savet čine šefovi država i vlada zemalja članica EU; on definiše opšte političke smernice i prioritete Unije, ali nije nadležan da donosi zakone. Savet se sastaje najmanje dva puta u šest meseci u Briselu, na sastancima koji se nazivaju samiti EU. Evropski savet je oformljen 1975. kao nezvanično telo, a zvanična institucija EU je postao 2009. godine.

Prvi direktni izbori za Evropski parlament održani su u junu 1979. i od tada se održavaju na svakih pet godina; poslednji su održani u maju 2014. Na izborima, oko 400 miliona glasača u 28 država bira svoje predstavnike u zajedničkoj skupštini, čiji broj članova iznosi 751. Glasanje je obavezno u Belgiji, na Kipru, u Grčkoj i Luksemburgu. Od 1992. godine svaki građanin EU ima pravo da glasa i kandiduje se na opštinskim i izborima za Evropski parlament, nezavisno od toga u kojoj od zemalja EU boravi, pod istim uslovima kao i državljani te zemlje.

U Luksemburgu je smešten **Sud pravde Evropske unije** koji preispituje zakonitost akata u institucijama EU, osigurava da države članice ispunjavaju obaveze propisane ugovorima i tumači zakone Evropske unije na zahtev nacionalnih sudova i tribunala. U saradnji sa sudovima i tribunalima država članica, Sud pravde obezbeđuje jednoobraznu primenu i tumačenje zakona Evropske unije. Još jedan sud, čije je

sedište u Luksemburgu, jeste **Revizorski sud** koji nadgleda finansiranje aktivnosti EU.

Evropska centralna banka je smeštena u Frankfurtu i zadužena je za pitanje evra – jedinstvene valute EU – i očuvanje stabilnosti cena. Takođe je odgovorna za kreiranje i sprovođenje ekonomske i monetarne politike EU.

Evropski ekonomski i socijalni komitet predstavlja civilno društvo, poslodavce i zaposlene na nivou država članica. **Komitet regiona** predstavlja regionalne i lokalne vlasti. Svi oni igraju važnu savetodavnu ulogu u procesu usvajanja zakona EU.

Postoji i niz agencija koje se bave posebnim tehničkim, naučnim ili pitanjima upravljanja. Primera radi, Evropska agencija za bezbednost hrane, sa sedištem u Italiji, pruža nezavisne naučne savete o svim pitanjima bezbednosti hrane.

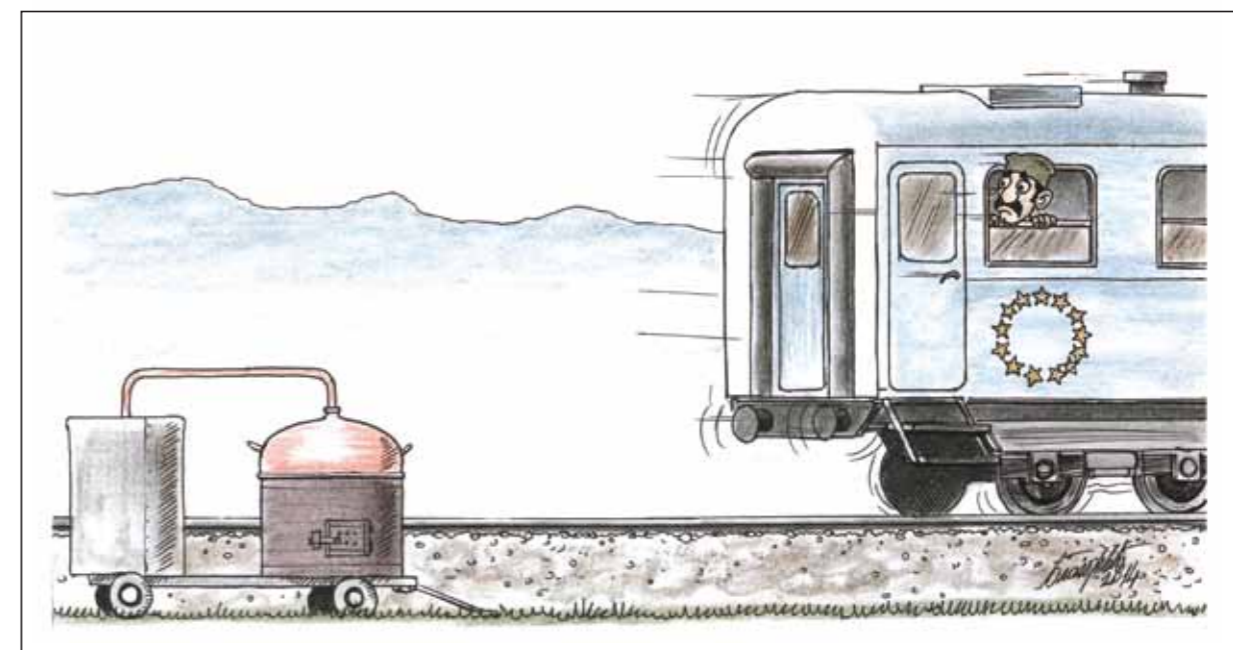
Evropsku uniju u svetu predstavlja više od 130 delegacija i kancelarija. Oni svoje izveštaje podnose i Komisiji i Evropskoj službi za spoljno delovanje u Briselu, odnosno diplomatskom kolu EU koji pruža podršku šefovima spoljnih poslova EU u sprovođenju spoljne i bezbednosne politike EU. Na čelu Delegacije Evropske unije u Republici Srbiji je ambasador Majkl Devenport koji pored nekoliko drugih jezika tečno govori i srpski.

Da li ste znali da...

građani EU imaju pristup svim dokumentima EU na zvaničnom jeziku svoje zemlje. Oni imaju pravo da pišu Evropskoj komisiji i da dobiju odgovor na istom tom jeziku. Takođe, poslanici Evropskog parlamenta mogu da se obrate Parlamentu na bilo kom od 24 zvanična jezika EU. Evropska komisija i Evropski parlament poseduju jednu od najvećih službi za prevođenje i tumačenje na svetu.

Poslovi u okviru institucija EU privlače nadarene ljude iz cele Evrope koji se biraju na testiranju u kome učestvuje veliki broj ljudi (trenutno jedan od 1.000 podnosilaca zahteva dobija stalni posao službenika EU). Više od 50.000 ljudi radi u institucijama EU, a najveći broj, njih oko 33.000, zaposlen je u Evropskoj komisiji. Ovo je slično administraciji velikih gradova: primera radi, administracija Stokholma je 2013. godine zapošljavala 40.000 ljudi. Službe Komisije (poznate kao Generalni direktorati) su često znatno manjeg obima od ministarstava velikih članica EU.

Generalni direktorat za proširenje Evropske komisije ima približno 900 zaposlenih u Briselu i delegacijama EU u osam "država proširenja". Direktor se bavi svim aspektima procesa pridruživanja, pomažući zemljama kandidatima i potencijalnim kandidatima da ispune kriterijume za članstvo. Takođe pomaže u sprovođenju politike stabilizacije i pridruživanja EU na Zapadnom Balkanu, rukovodi bilateralnim odnosima, kao i najvećim delom finansijske pomoći EU.

Saša Blagojević

Simboli i vrednosti EU

Na evropskoj zastavi, 12 zlatnih zvezdica na plavoj pozadini simbolišu ideal jedinstva, solidarnosti i harmonije među narodima Evrope. **Ujedinjeni u različitosti** je moto Evropske unije. Melodija evropske himne je deo Devete simfonije Ludviga van Betovena, komponovane 1823. u Beču. Simfonija je završena 1824. kada je Betoven već u potpunosti izgubio sluh. Poslednji stav simfonije je podloga za tekst "An Die Freude" (Oda radosti) koju je 39 godina ranije napisao nemački pesnik, dramaturg i istoričar Fridrih Šiler, u slavu bratstva i jedinstva čitavog čovečanstva. Neki istraživači veruju da je pesma prvobitno bila Oda slobodi; ipak, reč „radost“ (Freude umesto Freiheit) je u zvaničnoj upotrebi.

Ljudsko dostojanstvo, sloboda, demokratija, vladavina prava i poštovanje ljudskih prava su osnovne vrednosti EU, koje su navedene na samom početku Lisabonskog ugovora, poslednjeg u nizu

ugovora kojima se reguliše funkcionisanje EU (stupio na snagu u decembru 2009). One su zajedničke svim državama članicama, te ih svaka evropska država koja želi da postane članica Unije mora poštovati. Glavni ciljevi EU su promovisanje ovih vrednosti, baš kao i mir i blagostanje naroda Unije. Ovi opšti ciljevi su dopunjeni detaljnijom listom ciljeva koja obuhvata promovisanje socijalne pravde i zaštite, kao i borbu protiv socijalne isključenosti i diskriminacije. Ukidanje smrtne kazne je jedan od preduslova za članstvo u EU koja aktivno promoviraju globalni moratorijum na primenu smrtne kazne. Belorusija je jedina zemlja Evrope u kojoj se i dalje sudski izriče i izvršava smrtna kazna.

Evropska unija je 2012. bila laureat Nobelove nagrade za mir zbog višedecenijskog doprinosa unapređenju mira, pomirenju, demokratiji i poštovanju ljudskih prava. Visoka predstavnica EU Ketrin Ešton, tadašnji premijer Srbije Ivica Dačić i premijer Kosova Hašim Tači su nominovani za Nobelovu nagradu za mir za 2014. godinu, za doprinos postizanju Briselskog sporazuma o normalizaciji odnosa Srbije i Kosova.

Stav

Srbija rizikuje da izgubi svoju tradiciju i nacionalni identitet...

EU poštuje suverenitet i podstiče kulturnu raznolikost svojih država članica. Srbija će u EU imati mnogobrojne prilike da prikaže svoju kulturu, običaje i nacionalnu kuhinju.

Programi EU daju podršku značajnim kulturnim inicijativama i manifestacijama, pomažu razvoj ruralnih područja i regiona, i neguju nacionalne osobenosti i turističke atrakcije. U prilog ovome govori i činjenica da EU ima 24 zvanična jezika i da svakom od nacionalnih jezika daje ista prava i važnost. Srpski, sa svojim zvaničnim ćirilničnim pismom, biće priznat kao zvanični jezik EU, a svi zvanični dokumenti EU kao i mnoge druge informacije će svakog dana biti prevedene na srpski.

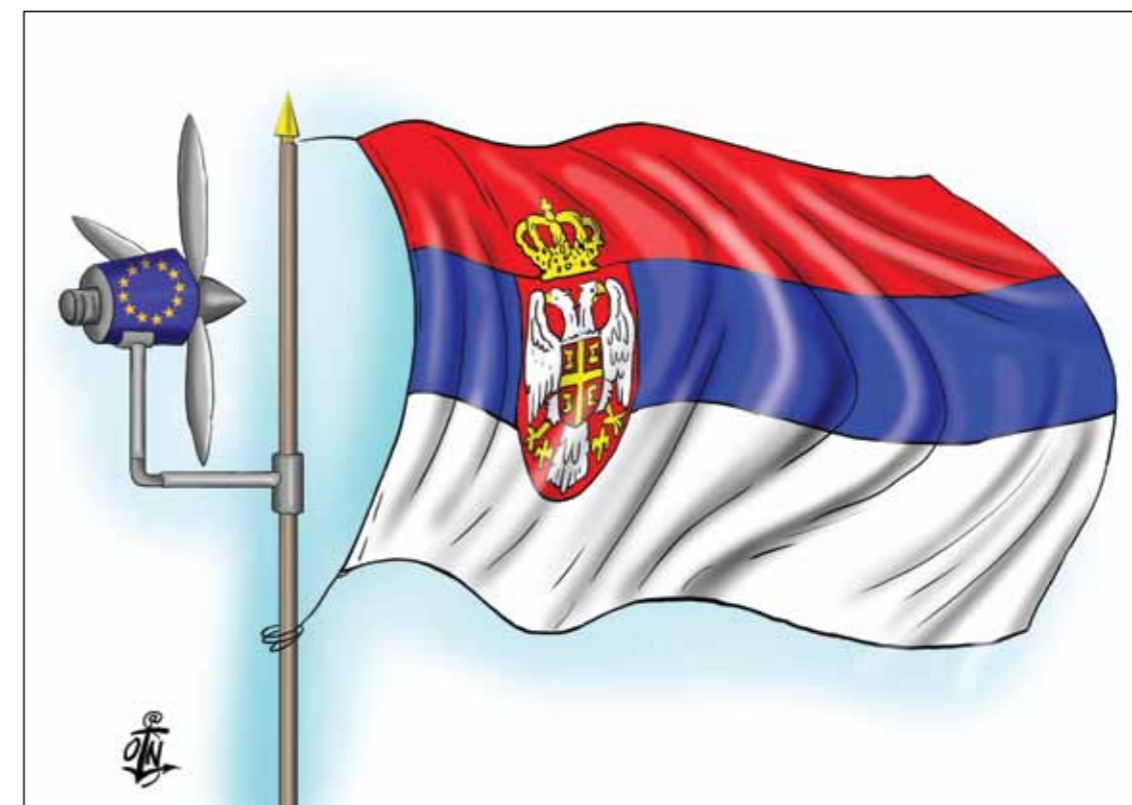
Stav

EU će iz Brisela odlučivati o našim životima. Srbija je mala i ne može da utiče na politike EU...

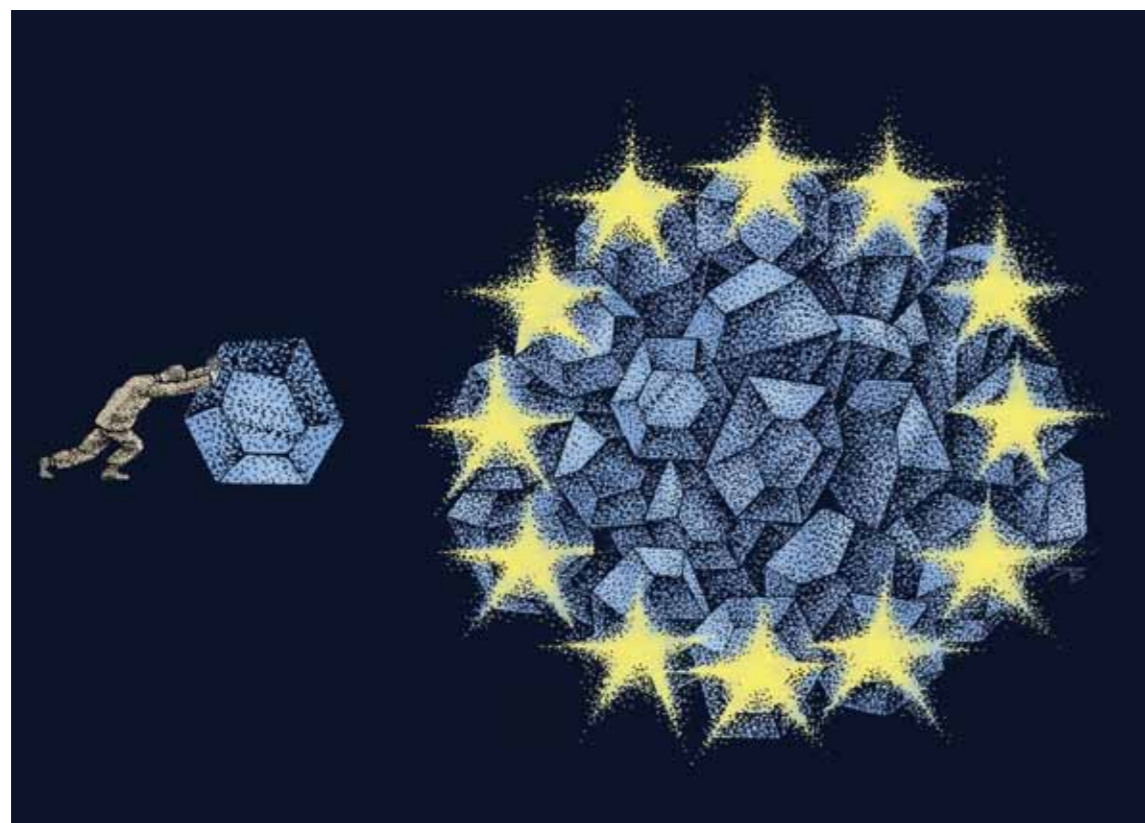
Pristupanje Evropskoj uniji je demokratski proces. Poslednju reč imaju građani koji će o pristupanju Srbije EU odlučiti na referendumu. EU i njene institucije odgovaraju kako pojedinačnim državama članicama tako i svim građanima. Glas građana Srbije će se u EU čuti preko srpskih predstavnika u institucijama EU, uključujući i direktno izabrane članove Evropskog parlamenta. Srbija i njeni građani će uticati na donošenje odluka u Briselu, baš kao što to čine i ostale države članice.

Male zemlje u EU igraju veliku ulogu kad su u pitanju kontrola, utvrđivanje stanja i solidarnost. Da bi mnoge mere bile usvojene, mora ih podržati polovina zemalja. Sistem odlučivanja poznat kao kvalifikovana većina predviđa da manje zemlje zapravo imaju više glasova po glavi stanovnika u okviru Saveta ministara koji predstavlja nacionalne interese u EU. Na primer, Nemačka (80,4 miliona stanovnika) ima jedan glas na 2,8 miliona građana, dok Malta (400.000 stanovnika) ima jedan glas na svakih 140.000 građana. Evropski parlament takođe favorizuje male zemlje: Bugarska, čiji je broj stanovnika približan Srbiji, ima 18 predstavnika, dok Nemačka koja ima 11 puta veći broj stanovnika ima 96 predstavnika u parlamentu.

„Stabilizacijska uloga EU je pomogla transformaciju Evrope iz kontinenta rata u kontinent mira“ - Komitet za dodelu Nobelove nagrade u obrazloženju odluke o dodeli Nobelove nagrade za mir Evropskoj uniji (12. oktobra 2012)

Nikola Otaš - Bočni vetar

Jugoslav Vlahović - Sizif

Evropska unija je najuspešniji mirovni projekat u modernoj istoriji

Države koje su nekada vodile razarajuće ratove sada čine blisku uniju zasnovanu na zajedničkim vrednostima, sa snažnim jedinstvenim tržištem, sopstvenim pravnim poretkom, sistemom donošenja odluka i institucijama. Sama ideja o oružanom sukobu među članicama je nezamisliva.

Uzastopna proširenja EU proširila su ovo područje mira, stabilnosti i demokratije na ceo evropski kontinent. Pristupanje Španije, Portugalije i Grčke 1980-ih ojačalo je demokratiju u tim zemljama nakon urušavanja autoritarnih režima; pristupanje zemalja centralne i istočne Evrope u periodu od 2004. do 2007. konačno je ujedinilo veliki deo našeg kontinenta nakon pada "gvozdene zavese", donoseći stabilnost i jačajući demokratiju u regionu. Ulazak Hrvatske u julu 2013. je

učvrstio stabilnost na Zapadnom Balkanu, regionu u kojem su ratovi iz 1990-ih još u svežem sećanju.

Pokazalo se da je proširenje jedan od najvažnijih instrumenata za postizanje bezbednosti u Evropi. Proširenje odražava suštinu EU kao snage građana koja proširuje teritoriju mira, napretka, slobode i demokratije. Gravitaciona sila EU bila je glavni faktor stabilnosti na našem kontinentu.

Istorija EU dokazuje da nema protivrečnosti između širenja Unije i produbljivanja integracija: EU je uspeła i jedno i drugo.

► Od 1973. godine EU je proširena sedam puta i primila je 22 nove članice.

► Istovremeno je razvila jedinstveno tržište, stvorila "šengenski prostor" koji omogućava putovanje bez pasoša, usvojila evro, kreirala novi model ekonomskog upravljanja i razvila niz novih politika, uključujući i snažniju spoljnu politiku.

U studijama se ističe izuzetan kontinuitet u institucionalnoj izgradnji EU. Pokazalo se da su često apokaliptične izjave o "slomu", "blokadi" ili "kolapsu" proširene EU daleko od istine. Unija se dokazala kao fleksibilan sistem, sa velikom moći prilagođavanja novim okolnostima sa većim brojem članica i većom političkom raznovrsnošću. Unija je usredsređena na racionalizaciju integracija, rešavanje problema zaposlenosti i rasta, kao i na to da obezbedi da buduća proširenja budu podržana u EU kao i u zemljama kandidatima.

Nebojša Vukeljić - Paragraf

▶ Vladavina prava je osnivački stub EU

Vladavina prava je okosnica modernih demokratskih društava i jedan od kamena temeljaca članstva u EU. Jedna je od osnivačkih vrednosti EU i deo kriterijuma iz Kopenhagena¹ koje svaka zemlja mora da ispuni pre nego što se pridruži EU.

Vladavina prava je sada u samom središtu procesa proširenja i tema je od samog početka pristupnih pregovora. Građani zemalja koje žele da pristupe EU imaju koristi od unapređenog pravosudnog sistema, borbe protiv organizovanog kriminala i korupcije. Mehanizam pridruživanja pomaže zemljama kandidatima da ostvare dobre rezultate tokom sprovođenja reformi, što daje garancije da će reforme biti duboko ukorenjene i nepovratne.

Državna vlast snosi najveću odgovornost za vladavinu prava i očuvanje demokratije. **Međutim, Ugovori EU definišu osnovne principe i procedure ukoliko država članica ne poštuje vladavinu prava:**

- ▶ EU poseduje "blage" instrumente poput "semafora pravde" EU koji nadgleda i procenjuje pravosudne sisteme u Evropi i osigurava efikasno sprovođenje vladavine prava.
- ▶ Evropska komisija ima sistem ranog upozoravanja u slučajevima sistemске disfunkcije koja negativno utiče na integritet, stabilnost i pravilan rad institucija i mehanizama uspostavljenih na nacionalnom

¹ Kriterijumi iz Kopenhagena su uslovi za članstvo u EU koji su definisani na samitu EU u Kopenhagenu 1993. godine. To su tri kriterijuma: politički, ekonomski i pravni.

nivou da obezbede vladavinu prava. Ovo služi kao rano upozorenje koje bi sprečilo dalju pretnju po vladavinu prava.

▶ Komisija može da pokrene prekršajni postupak i eventualno izvede državu članicu pred Evropski sud pravde zbog kršenja propisa EU. Primera radi, postoji zakon EU koji štiti pojedince od diskriminacije na osnovu nacionalnosti, uzrasta, rase, etničke pripadnosti ili veroispovesti.

▶ Lisabonski ugovor sadrži jedinstven politički instrument (Član 7) koji u najgorem slučaju ukida pravo glasa države članice u slučaju njenog "ozbiljnog i trajnog kršenja" vrednosti EU.

Stav

EU je u krizi, mogla bi da se raspadne...

Solidarnost na nivou EU je državama članicama koje su bile teško pogođene krizom pomogla da izbegnu bankrot, da se bore sa visokom stopom nezaposlenosti, stabilizuju javne finansije i započnu reforme koje su ih okrenule u pravcu ekonomskog oporavka. Iz jedne od najvećih ekonomskih kriza koju je svet ikada video, Evropska unija izlazi sa više samopouzdanja i novim oruđima za bolju koordinaciju ekonomskih politika i veću otpornost na ekonomske potrese. Institucije EU i države članice naporno rade ne bi li unapredile globalnu konkurentnost EU i stvorile više radnih mesta. EU je i dalje jedno od najprivlačnijih mesta za život, obrazovanje i rad na svetu.

Snežana Čomor - Kockanje

► Ekonomija – utakmica sa pozitivnim ishodom

EU je trenutno najveće integrisano ekonomsko tržište, što daje na važnosti njenoj ulozi u svetu.

- EU je rangirana u pet najbogatijih privreda na svetu i sada učestvuje sa jednom četvrtinom u svetskom BDP-u, u poređenju sa 14,2% koliko je iznosio njen udeo 1956. kada je u sastavu imala samo šest država. EU je 2012. imala manji državni dug (85,3% BDP-a) od Sjedinjenih Američkih Država (106,5% BDP-a).
- EU je sa 16,4% svetskog izvoza najveći akter u globalnoj trgovini. Evropska komisija u ime EU pregovara o trgovinskim sporazumima sa drugim zemljama.
- EU je najveći izvor ali i određište stranih direktnih investicija (SDI) na svetu u pogledu zaliha i protoka sredstava, koji je samo u 2011. godini privukao investicije vredne 225 milijardi evra iz ostatka sveta. Do 2010. udeo spoljnih SDI je iznosio 4,2 triliona evra ili 26,4% svetskog udela, dok je iznos unutrašnjih SDI bio 3 triliona evra, odnosno 19,7% ukupnih stranih direktnih investicija u svetu.
- Zahvaljujući socijalnom modelu tržišne privrede, građani EU imaju jedan od najviših životnih standarda na svetu. Osim što je EU među pet najuspešnijih privreda sveta, sa prosečnim BDP-om od 26.000 evra po glavi stanovnika u 2012, ona učestvuje sa 58% ukupnih svetskih izdvajanja na ime socijalne zaštite.

Premda su globalna ekonomska i finansijska kriza usporile privredni razvoj u svim državama članicama, veća i integrisanija EU je sposobnija da se suoči sa izazovima.

- Dok rast u državama članicama koje su se priključile pre 2004. beleži stagnaciju u periodu posle recesije, preostalih 12 je već do 2011. uspeo da oporavi proizvodnju.
- Oporavak koji je otpočeo sredinom 2013, podstaknut je većim potencijalom rasta onih zemalja koje su se priključile nakon 2004. i očekuje se da će biti oko 2% u 2015.
- Tržište rada je takođe snažnije zahvaljujući brzem oporavku nedavno pridruženih zemalja u kojima je stopa nezaposlenosti u proseku ostala znatno niža u odnosu na EU od 15 članica.

- Prema podacima Svetske zdravstvene organizacije, većina zemalja u svetu u kojima se može očekivati životni vek od 82 godine nalazi se u Evropi (Francuska, Španija, Švedska...).
- U Indeksu ljudskog razvoja UN, Estonija, Slovačka i Grčka su bolje rangirane od Katara, uprkos njegovom bogatstvu.
- Dohodak po glavi stanovnika je u Grčkoj dvostruko veći nego u Brazilu, više od tri puta veći nego kineski i 15 puta veći nego u Indiji, prema izveštaju Svetske banke.
- Sedam od devet zemalja sa najboljim učinkom na polju rodne ravopravnosti je u Evropi (Indeks Svetskog ekonomskog foruma); u Evropi se nalazi i 6 od 8 zemalja sa najmanjom stopom korupcije prema parametrima organizacije Transparensi internešnel, dok je na listi sa najboljim učinkom u pogledu jednakosti zarada čak 17 evropskih zemalja.

Stav

Stranci će kupiti srpsko poljoprivredno zemljište...

Slična takva zabrinutost je postojala i tokom prethodnih proširenja EU, ali se ispostavilo da je neosnovana. Ograničenja u pogledu iznajmljivanja zemlje strancima ni sada ne postoje. Pre stupanja Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju (SSP) na snagu, 1. septembra 2013, kompanije i državljani EU su mogli da, ukoliko kupe ili registruju kompaniju u Srbiji, (indirektno) poseduju poljoprivredno zemljište. Ipak, to se nije događalo u velikom obimu.

Od stupanja na snagu, SSP omogućuje državljanima i filijalama kompanija iz EU kupovinu nekretnina i poljoprivrednog zemljišta u Srbiji. U roku od četiri godine nakon stupanja Sporazuma na snagu, Srbija mora dati garancije za jednak tretman svojih i državljana EU prilikom kupovine nekretnina. Zapravo, kupovina poljoprivrednog zemljišta od strane kompanija i državljana EU bi srpskoj poljoprivredi donela efikasnost, savremenu tehnologiju i znanje. Ovo bi unapredilo produktivnost, konkurentnost poljoprivrede, povećalo izvoz, generisalo privredni rast i nova radna mesta. Kao dodatnu meru zaštite, neke države članice određuju minimalne površine poljoprivrednog zemljišta koje strani državljani i pravna lica mogu kupiti.

Da li ste znali da...

je 1992. godine od jedinstvenog tržišta EU korist ostvarivalo 345 miliona ljudi, dok danas taj broj iznosi 500 miliona ljudi. U EU postoji više od 20 miliona malih i srednjih preduzeća, što predstavlja 99% ukupnog broja preduzeća i dve trećine radnih mesta, i učešće od gotovo 60% proizvodnje u EU.

▶ Sa dve trećine globalne pomoći koju daje, EU je najveći donator na svetu. Zahvaljujući EU, u periodu od 2004-2012. više od 67 miliona ljudi u zemljama u razvoju je dobilo pristup pijaćoj vodi, dok je 23 miliona ljudi steklo bolje sanitarne uslove. Srbija je jedan od najvećih korisnika fondova EU u svetu i njihov najveći korisnik na Zapadnom Balkanu sa 200 miliona evra godišnje i više od 2,6 milijardi evra bespovratnih sredstava od 2000. godine do januara 2014. (više od 350 evra po stanovniku).

▶ U okviru evropske proizvodnje, poljoprivredno-prehrambeni sektor zapošljava najveći broj ljudi, sa 4,2 miliona radnih mesta i prometom od 954 milijarde evra. EU može da se pohvali činjenicom da je najveći svetski uvoznik i izvoznik poljoprivredno-prehrambenih proizvoda.

▶ Evropski socijalni fond je između 2007. i 2011. obezbedio obuku za posao ili neku drugu vrstu pomoći za 12,5 miliona ljudi: 2,4 miliona

ljudi je našlo posao u roku od 6 meseci nakon završetka obuke, dok je 800.000 mladih Evropljana 2013. našlo posao zahvaljujući Inicijativi EU za zapošljavanje mladih.

Stav

EU ne pomaže Srbiji, obični ljudi neće imati nikakve koristi...

EU je daleko najveći donator u Srbiji. Od 2000. godine, EU je zajedno sa svojim državama članicama doprinela sa 75% ukupnih donacija Srbiji (poređenja radi, donacije Rusije iznose 3%). Srbija takođe ima koristi od jeftinih kredita koje dobija od Evropske banke za rekonstrukciju i razvoj, te Evropske investicione banke. EU je investirala u saobraćajnu infrastrukturu u Srbiji (Most Slobode, Železov most i most Gazela, putevi i granični prelazi), u zdravstvo (ambulantna kola, mamografi, zbrinjavanje medicinskog otpada), kvalitet vazduha i vode, čvrsti otpad (Subotica, Sremska Mitrovica, Užice, Požarevac), pristupanje programima EU kao što je Erasmus i reformu javne uprave kako bi pružala bolje usluge građanima, pomažući pri izgradnji nezavisnog i efikasnog pravosudnog sistema, borbi protiv korupcije, podsticanjem konkurentnosti, kao i regionalnog i ruralnog razvoja. Poslednjih godina pomoć je sve više orijentisana na pripreme za članstvo u EU.

Znak posebnog poverenja u odnosima sa EU je to što je Srbija u junu 2014. godine preuzela upravljanje projektima koje finansira EU. Trenutno se sprovodi više od 600 projekata koji obuhvataju širok spektar sektora za opštu dobrobit građana Srbije. Većina ovih projekata se nesmetano sprovodi uz punu posvećenost srpskih vlasti i krajnjih korisnika projekata.

Najveći deo finansijske pomoći EU pruža kroz svoj Instrument za pretpristupnu pomoć (IPA) koji pomaže Srbiji u efikasnom preuzimanju i sprovođenju obaveza budućeg članstva u EU. Za razliku od kredita koje daju druge institucije i države, ova pomoć je bespovratna. Pomoć ima snažan uticaj na modernizaciju Srbije i proces reformi. U

pogledu investicija, Evropa je i ovde najveći partner Srbije (65% investicija dolazi iz zemalja EU), baš kao i po pitanju trgovinskih odnosa koji doprinose rastu i stvaranju radnih mesta. Srbija obavlja preko 63% trgovinske razmene upravo sa zemljama EU.

SSP je doprineo ogromnom povećanju srpskog izvoza u EU: preko 60% u periodu od 2010-2013. Strana direktna ulaganja iz EU predstavljaju 76% svih investicija u Srbiji od 2005. do 2012, a ovakav trend je nastavljen i kasnije.

Trgovinski suficit Srbije u razmeni poljoprivrednih proizvoda sa EU je porastao sa oko 200 miliona evra u 2009. na preko 300 miliona evra u 2013. godini. Nakon ulaska Srbije u EU, različiti regioni i poljoprivrednici će dobiti sredstva za razvoj regiona u Srbiji iz Kohezionog fonda i Zajedničke poljoprivredne politike, koji zajedno čine 73% budžeta EU.

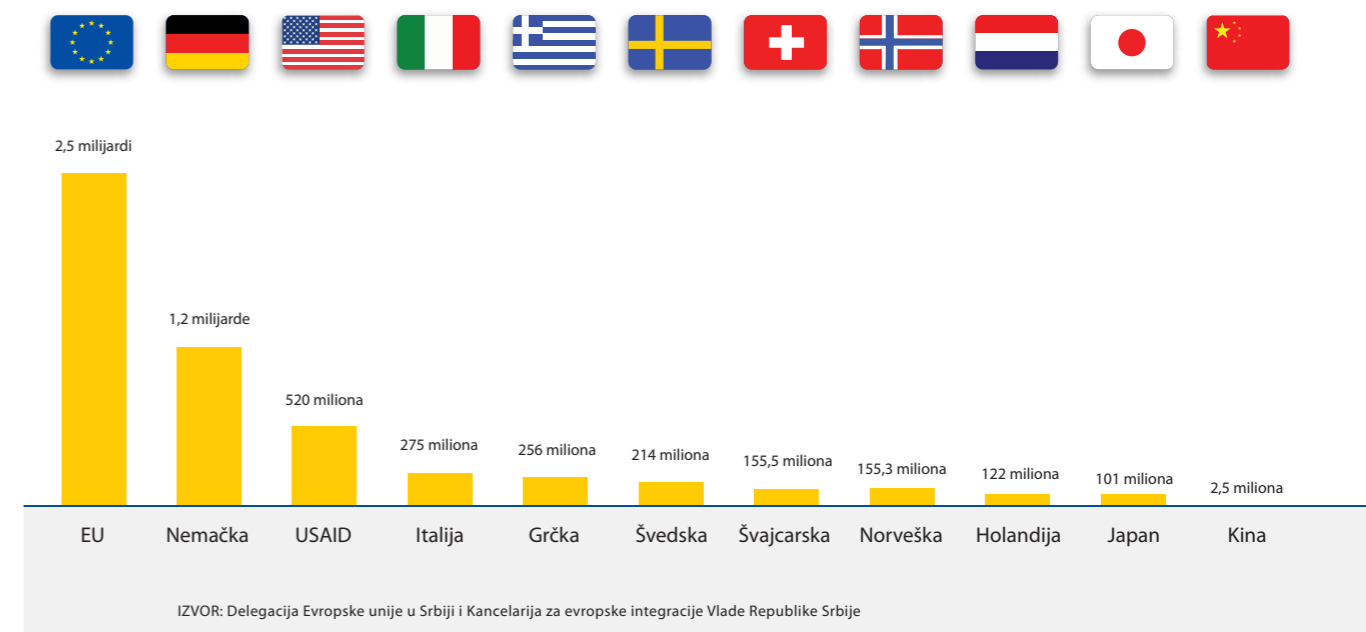
Mala i srednja preduzeća imaju pristup povoljnim kreditima koje daju evropske banke. Srpski studenti učestvuju u evropskim programima studentske razmene, koji omogućuju studiranje u nekoj od evropskih zemalja, u rasponu od tri do najviše 24 meseca.

Članstvo u EU bi građanima Srbije omogućilo slobodu da putuju, žive, rade, da se penzionišu ili da se obrazuju, a srpskim kompanijama bi olakšalo poslovanje na najvećem svetskom tržištu. Članstvo znači veću zaštitu za potrošače. Jača konkurencija će povećati raznovrsnost robe na srpskom tržištu, nakon čega se može očekivati i pad cena proizvoda. Biće unapređena i infrastruktura, poput puteva i železnica, a kvalitet vazduha i vode će rasti. Sve države koje su se pridružile EU zabeležile su povećanje životnog standarda, produžetak životnog veka, kao i bolje socijalne i zdravstvene pokazatelje.

U trenutku kada su Srbiju i ostale zemlje u regionu zadesile katastrofalne poplave u maju 2014, EU i njene države članice su pružile neposrednu, obimnu i sveobuhvatnu pomoć u vidu spasilačkih timova sa specijalizovanom opremom, humanitarne pomoći, podrške pri koordinaciji pomoći i proceni štete. Svojim paketima pomoći vrednim više miliona evra, EU je najveći oslonac u rekonstrukciji nakon poplava. Srbija je već podnela zahtev za pomoć Evropskom fondu solidarnosti kome može da pristupi pod istim uslovima kao i države članice EU.

Donatori Srbije od 2000. do 2013. godine

Bespovratna pomoć Srbiji u periodu od 2000. do 2013. godine, realni iznosi u €

TNS Medlum Gallup
Prezentacija za javnost 04.04.2014.
©TNS 2014

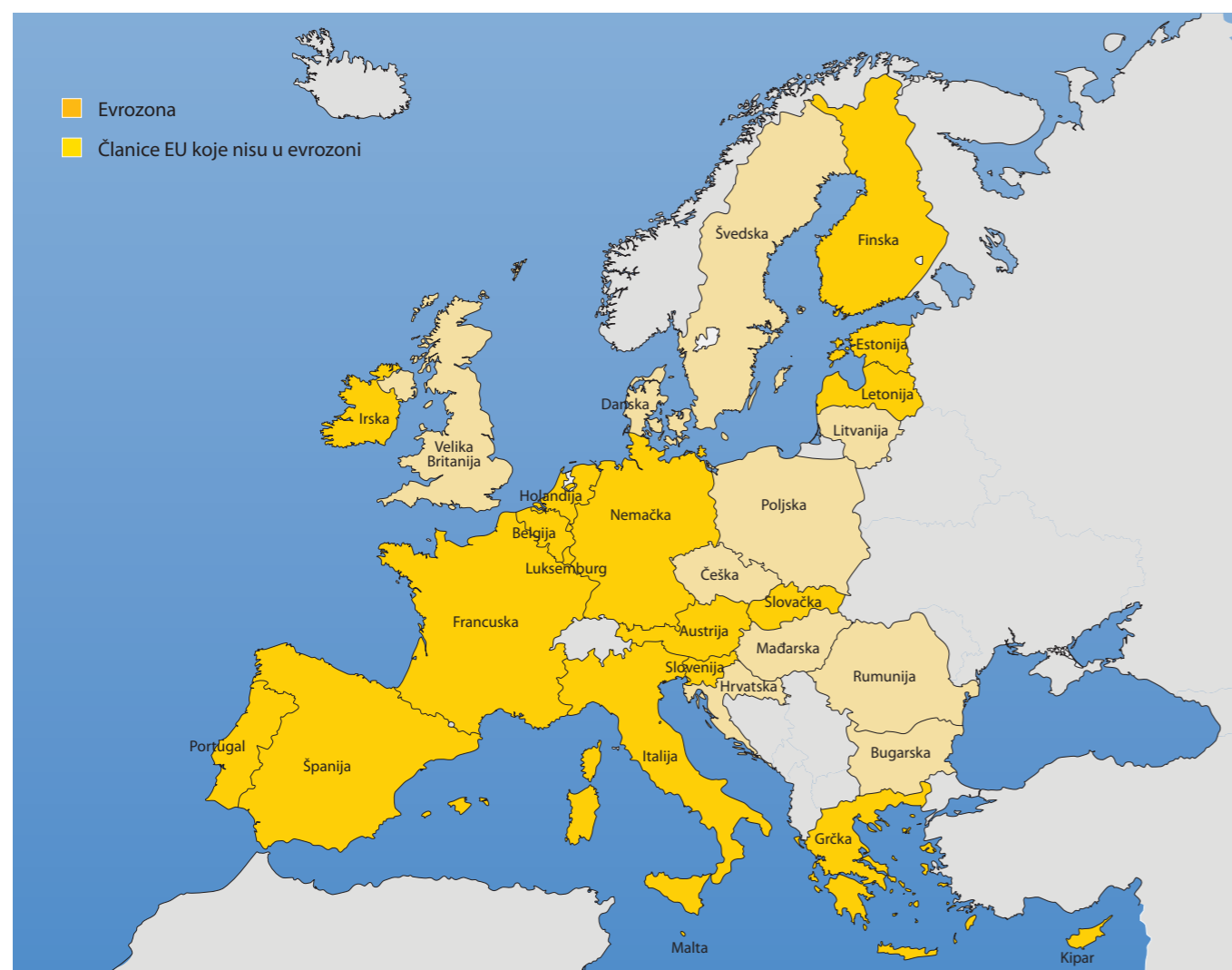
Istraživanje finansirala EU

Da li ste znali da...

je evro (€) ušao u opticaj u 12 država članica 1. januara 2002. Danas je ovo jedina valuta u 18 država članica. Takođe se koristi i u Monaku, San Marinu, Vatikanu, Andori, Crnoj Gori i na Kosovu*). Više od 200 miliona ljudi širom sveta koristi valute koje su vezane za evro. Održavanje stabilnosti cena je glavna težnja sistema evra, čiji je cilj da održi stopu inflacije ispod ili oko 2% u srednjoročnom periodu.

Jedinstvena valuta evro funkcioniše dobro. Letonija ju je preuzela u januaru 2014, a Litvanija će u januaru 2015. postati devetnaesta članica evrozone.

► Evrozona, 2014 (izvor <http://eurozone.europa.eu/>)

Ivan Jevtić - Trnovit put

Ekonomске koristi proširenja

U pogledu ekonomije, sve države članice EU su imale koristi od proširenja. Ono je učvrstilo poziciju EU kao jakog globalnog igrača. Stvorilo je veće i integrisanije unutrašnje tržište u korist svih država članica. Konkretno, proširenje je podstaklo rast i unapredilo životni standard u članicama koje su se pridružile Uniji 2004. i 2007, dok je za 15 „starih“ članica otvorilo nove izvozne i investicione mogućnosti. Iako je kriza uticala na rast i zaposlenost u svim članicama, proširena EU je uspela da je lakše prebrodi.

Proširenje je ukinulo trgovinske prepreke, stvarajući veće, integrisanije i naprednije unutrašnje tržište. EU je proširenjem postala konkurentnija i privlačnija globalnim investitorima.

► Od 1992. do 2008. jedinstveno tržište je generisalo dodatnih 2,77 miliona radnih mesta i dodatnih 2,13% BDP-a za svoje članice.

► Vrednost izvoza robe unutar EU (unutrašnja trgovina EU) je procenjena na 2,8 triliona evra u 2012, što je 1,7 puta više od vrednosti izvoza van EU. Za ovo je delimično zaslužan značajan rast zemalja koje su pristupile 2004, u kojima je zabeležen rast izvoza robe unutar EU sa 34,1% na 41,6% BDP-a za samo osam godina.

► Vrednost izvoza EU prema ostatku sveta je porastao za 50% u periodu od 2004. do 2012, dok je vrednost izvoza usluga porasla za 81%

u istom periodu. Do 2013. neto izvoz roba i usluga je dao najveći doprinos rastu na nivou cele EU.

► Veće jedinstveno tržište je privlačnije investitorima: iznos SDI iz ostatka sveta prema 27 članica EU je udvostručen u poslednjih deset godina, i iznosio je 30,5% BDP-a u 2012.

► Jedinstveno tržište je podstaklo stvaranje jakih regionalnih lanaca kapitala. Ovo ilustruje uspešna integracija kompanija poput češke Škode, koja je sada u potpunosti u vlasništvu nemačkog Folksvagen, ili pak rumunske Dačije koja je sada deo francuskog Renoa.

Priča o uspehu: proizvodnja automobila

Škoda je 1980-ih godina bila predmet šala: „Zašto Škoda ima grejanje zadnjeg stakla? Da se ljudima ne smrznou ruke dok guraju auto!“. Godine 1989. kompanija je prodala samo 150.000 automobila u tadašnjoj Čehoslovačkoj, iako je imala monopol u automobilskoj industriji. Folksvagen je 1991. kupio 30% akcija Škode, a do 2000. je u potpunosti preuzeo kompaniju. Filijala je u početku proizvodila jednostavne delove za Folksvagenove jeftinije modele. Škoda danas proizvodi mnogo komplikovanije menjače, pa čak i motore za svoju matičnu kompaniju. I dalje proizvodi svoje automobile: čak 750.000 automobila proizvedeno je u 2010. u fabrikama u Češkoj i Slovačkoj, ali i u Ukrajini, Rusiji i Indiji. Škoda je u vrhu istraživanja zadovoljstva potrošača u Velikoj Britaniji i Indiji, i rangira se bolje od Forda, Honde i Tojote. Umesto izazivanja podsmeha, sada uliva poverenje. U protekloj godini kompanija je ostvarila gotovo dve milijarde evra profita za Folksvagen.

Uspeh Škode je simbol napretka ostvarenog u kontekstu prebacivanja proizvodnje u centralnu i jugoistočnu Evropu. To čine nemački, švedski, švajcarski, francuski i drugi proizvođači, povećavajući produktivnost na tržištima u nastajanju (centralna, istočna i jugoistočna Evropa), dok istovremeno povećavaju rentabilnost svojih matičnih kompanija. Rumunska Dačija je u takvom odnosu sa Renoom. Italijanski Fijat je takođe prepoznao rentabilnost na istoku i sada je vlasnik dve trećine Zastava automobila – kompanije poznate po proizvodnji „juga“ – gde u saradnji sa turskim TOFAS-om proizvodi najprodavanije kombije.

U 12 država koje su ušle u EU 2004. i 2007. došlo je do značajnog rasta životnog standarda, a to je podstaklo ekonomsku i društvenu koheziju u EU.

► BDP po stanovniku je u ovim zemljama porastao sa 40% proseka EU 1999. na 52% 2008. Uprkos krizi, BDP po glavi stanovnika nastavlja da raste i u 2012. dostiže 60% u odnosu na 15 država članica EU iz perioda pre 2004.

► Koheziono finansiranje iz budžeta EU je stvorilo više od pola miliona radnih mesta u tim državama u periodu 2007-2012. i povećalo BDP za otprilike 1,5% godišnje. Evropska komisija procenjuje da će se ovaj trend nastaviti, ili čak povećati na 2,4% BDP-a u periodu 2016-2025.

► Priliv stranih direktnih investicija iz ostatka EU u ovih 12 zemalja se povećao sa 5 milijardi u 2003. godini na 50 milijardi evra u 2006.

► I konkurentnost je poboljšana: Estonija je na primer povećala produktivnost rada u sektoru trgovine za 10,9% u periodu 1999-2003, odnosno 6% u periodu 2004-2012; Slovačka je učinila isto i podigla produktivnost rada na 10,3% u periodu od 1999-2003, odnosno 6,3% između 2004. i 2012. godine.

► Udeo produktivne javne potrošnje (u obastima istraživanja i razvoja, energetike, saobraćaja, obrazovanja, zdravstva i životne sredine) je nakon pridruživanja povećan u gotovo svih 12 država.

Da li ste znali da...

je EU u periodu od pola veka postigla mir i izvanredan stepen stabilnosti i napretka. Ovo je sažeto u jednom statističkom podatku – ljudi u EU žive 12 godina duže od prosečnog stanovnika u svetu: očekivani životni vek u Evropi je 78,9 godina. Prema istraživanjima javnog mnjenja, Danci su najsrećniji narod na svetu, a takođe imaju najniži stepen korupcije na svetu.

Uprkos razvijenoj industriji i velikoj gustini naseljenosti, emisija ugljen-dioksida u Evropi (7,5 tona po stanovniku) je duplo manja od one u Americi (17,3), Australiji (19), Kanadi (16,2) i Kini (7,6). Austrija, Švedska i Francuska su među deset najčistijih država na svetu.

Stav

Ako se Srbija pridruži EU, mala preduzeća će se ugasiti zbog ogromne konkurencije...

Upravo je suprotno. Sudeći prema prethodnim proširenjima, trgovina između „starih“ i „novih“ članica je brzo rasla, stvarajući nove mogućnosti za male preduzetnike i nova radna mesta. Nema razloga da Srbija ne iskoristi ovo na isti način. Osim toga, EU ima politiku za pružanje podrške malim i srednjim preduzećima; pomaže im da reše probleme, olakšava njihov pristup finansijama, pomaže im pri nalaženju partnera ili proširivanju poslovanja izvan granica zemlje. Evropska investiciona banka je 2013. godine u Srbiji potpisala dva finansijska ugovora sa Grupom Crédit Agricole radi finansiranja projekata malih i srednjih preduzeća koje promovisu lokalne vlasti, a krajnji korisnici su u oblastima ekonomije zasnovane na znanju, energetike, zaštite životne sredine, industrije, zdravstva, obrazovanja i usluga.

Filip Karan

► Slobodno kretanje ljudi je jedno od osnovnih prava koje donosi koristi ekonomiji i društvu u celini

Četiri slobode idu u paketu. Ne može postojati slobodno kretanje usluga i kapitala bez slobodnog kretanja ljudi. Možete li da zamislite situaciju u kojoj roba, kapital i usluge mogu da cirkulišu od Niša do Novog Sada, a da ljudi ne mogu? Isto važi i u EU.

Slobodno kretanje koristi ekonomiji. Uprkos ekonomskoj krizi, dva miliona radnih mesta u EU je i dalje upražnjeno. Slobodnim kretanjem ova radna mesta mogu popuniti radnici koji poseduju neophodne veštine, što smanjuje stopu nezaposlenosti i čini EU produktivnijom i konkurentnijom. Iskustvo pokazuje da su porezi koje plaćaju mobilni radnici veći od socijalne naknade koju potražuju.

Slobodno kretanje koristi pojedincima. Građani EU mogu da biraju gde će živeti, raditi i obrazovati se u EU. Ovo znači da preduzetnici mogu otići tamo gde im se pružaju najbolje mogućnosti; da radnici mogu otići negde gde su njihove veštine tražene; da građani mogu da biraju gde žele da žive i obrazuju se.

Slobodno kretanje je pravo, ali sa sobom nosi i odgovornosti. Svaka zloupotreba ovog prava mora biti efikasno rešena. U slučaju zloupotrebe ili prevare, države članice mogu negirati, ukinuti ili povući pravo na slobodno kretanje. Dokle god ne diskriminišu nikoga, članice

takođe odlučuju o olakšicama koje žele da daju kao i o uslovima za sticanje tih olakšica. Komisija na nivou EU preduzima mere kako bi razjasnila pravila protiv zloupotrebe ovog prava, kao na primer u slučaju ostvarivanja prava na naknadu ili fiktivnih brakova. Evropski socijalni fond je takođe na raspolaganju i pruža finansijsku podršku u slučajevima velikog pritiska na lokalne službe.

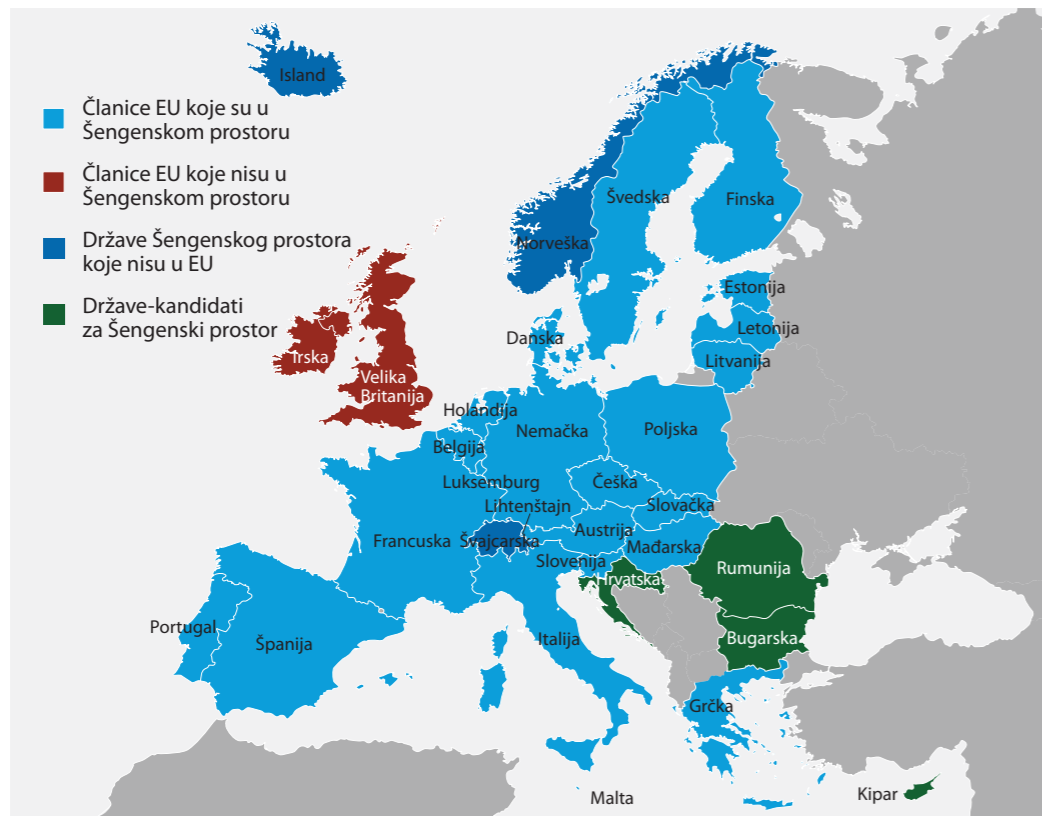
Iako migracije izazivaju veliku zabrinutost u nekim državama članicama, mobilni državljani EU čine samo 2,8% (14,1 miliona) ukupnog broja stanovnika EU. Čak i u 15 "starih" članica EU, mobilni državljani u proseku čine samo 4,1% radne snage. U poređenju sa Australijom i SAD, godišnja stopa prekogranične mobilnosti je zapravo niska: samo 0,29% u odnosu na 1,5% u Australiji i 2,4% u SAD.

Šengenski prostor garantuje slobodno kretanje za više od 400 miliona građana EU, kao i mnogim državljanima trećih zemalja, poslovnim ljudima, turistima i drugim osobama koje legalno borave na teritoriji EU. U šengenskom prostoru su 22 članice EU, a osim njih tu su i Lihtenštajn, Norveška i Švajcarska. Svaka osoba, nezavisno od svog državljanstva, može prelaziti unutrašnje granice bez podvrgavanja graničnoj kontroli. Šengenski sporazum olakšava slobodno kretanje ljudi, jedno od osnovnih prava koja se garantuju građanima EU.

Da li ste znali da...

EU štiti prava putnika u avioprevozu: ukoliko je putniku onemogućeno ukrcavanje, let otkazan ili avion sleti sa zakašnjenjem većim od tri sata, putnik ima pravo na naknadu štete u visini od 250 do 600 evra. Aviokompanije više ne mogu da putnicima uskrate uslugu zbog invaliditeta. Veb stranice koje obavljaju prodaju karata moraju da uklone skrivene troškove.

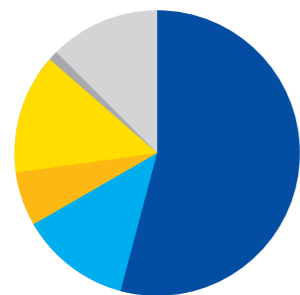
Zahvaljujući politici konkurencije i uredbi EU, roming tarife za pozive sa mobilnog telefona su drastično smanjene: za 91% u poređenju sa 2007. godinom. Od jula 2014. korisnicima mobilnih telefona se ne naplaćuju dolazni pozivi dok putuju u neku od zemalja EU. Međunarodni pozivi koštaju kao međugradski u domaćem saobraćaju, a pozivi unutar EU koštaju 19 evro centi po minuti (bez PDV-a), što je smanjenje od 21%. Prenosivost podataka u romingu je jeftinije za 55,5% i iznosi 20 evroceniti za jedan MB. Plaćanje rominga trebalo bi da bude ukinuto do 2016. godine.

▶ Šengenski prostor (izvor: <http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs>)

Činjenice i brojke

Mobilni građani EU u 27 država EU u 2012. (bez Nemačke i Velike Britanije)

■ Zaposleni ■ Traže posao ■ Studenti
 ■ Pensioneri ■ Sa invaliditetom ■ Ostali

Podrška EU državama članicama

- ▶ Borba protiv fiktivnih brakova
- ▶ Pojašnjava pravila socijalnog osiguranja
- ▶ Borba protiv društvene isključenosti
- ▶ Pomoć lokalnim vlastima pri razmeni znanja i unapređenje njihovog razumevanja prava na slobodno kretanje

Milan Rogulja - Dolazak

► Kvalitet života u EU

Kada ste deo EU, kvalitet života raste. Zemlje koje žele da pristupe EU sarađuju sa EU na planu energetike, saobraćaja, borbe protiv kriminala, zaštite životne sredine, bezbednosti hrane i klimatskih promena.

Primeri radi, visoki standardi zaštite životne sredine primenjuju se širom EU. Ovo smanjuje rizik da EU bude pogođena prekograničnim zagađenjima ili nestašicama energije.

EU rešava najveće probleme, poput emisije gasova sa efektom staklene bašte i vazdušnog zagađenja. Emisija gasova sa efektom staklene bašte u EU je danas znatno smanjena u odnosu na 1990. godinu (otprilike 83% nivoa iz 1990-ih). U Letoniji i Litvaniji, na primer, emisije su sada niže za 50% u odnosu na one iz 1990. Uprkos sve većem broju stanovnika, zagađenje vazduha je u celoj EU drastično smanjeno. Nakon vrhunca u 2006, potrošnja energije takođe opada. Današnja potrošnja energije u EU je samo 0,9% veća nego 1990.

Stav

U EU je malo čiste, očuvane prirode...

Standardi životne sredine u EU su strogi, sa značajnim izdavanjima na ime zaštite okoline. Unija aktivno pomaže Srbiji da dostigne ekološke standarde u mnogim oblastima koje obuhvataju ugradnju filtera u elektrane, obezbeđivanje čiste pijaće vode, unapređenje upravljanja otpadom, itd. Tokom desetina godina, EU je uložila značajna sredstva

u smanjenje zagađenosti i unapređenje kvaliteta vazduha i vode. Reciklaža i obnovljivi izvori energije su sve aktuelniji. Voda na skoro svim plažama u Evropi – kao i ona u većini reka i jezera – dovoljno je čista za plivanje. Šume i druga pošumljena zemljišta pokrivaju više od 35% površine EU. Širenje šumskih površina u EU premašuje gubitak koji se stvara krčenjem šuma u korist infrastrukture i urbanizma. Za ovakav trend, koji je započet 1950-ih godina (u nekim zemljama i ranije), zaslužan je niz faktora. Nekoliko zemalja je proširilo svoje šume programima pošumljavanja zemljišta koje se više ne koristi u poljoprivredne svrhe. Ovakav pozitivan razvoj stavlja EU ispred mnogih drugih regiona u svetu koji prolaze kroz intenzivnu seču šuma.

Ponovno ujedinjenje Evrope je unapredilo saobraćajne veze kako bi se građani lakše kretali kroz EU:

► Saobraćajne veze visokog kvaliteta se grade u okviru politike Trans-evropske transportne mreže (TEN-T) kako bi se unapredila infrastrukturna mreža širom Evrope, a naročito kad je u pitanju povezivanje zapadne i istočne Evrope.

► TEN-T projekti uključuju poboljšane železničke linije od Poljske do Finske, od Francuske do Slovačke, te od Grčke do Nemačke, kao i projekte unapređenja bezbednosti i upravljanja železničkim, drumskim i plovnim putevima.

► Jedan primer: broj putnika u železničkom saobraćaju od Beča do Bratislave se za deset godina povećao sa 20.000 na 2.000.000 putnika godišnje.

Zahvaljujući zakonima o bezbednosti EU, putovanje je postalo sigurnije:

► Uprkos činjenici da je ukupan broj putnika povećan, broj smrtnih slučajeva u železničkom saobraćaju je prepolovljen u periodu od 2006-2011. u 12 država koje su se pridružile EU 2004. i 2007.

► Broj smrtnih slučajeva na putevima u 10 zemalja pridruženih 2004. je takođe prepolovljen u deceniji nakon pridruživanja. Na nivou cele EU, broj smrtnih slučajeva na putu je smanjen za 46%.

► Za smanjenje broja smrtnih slučajeva, velikim delom su zaslužni upravljanje i nadzor nad sprovođenjem zakona EU, i to merama koje obuhvataju obrazovanje i obuku, kao i primenom saobraćajnih pravila, bezbednije infrastrukture i bezbednijih automobila.

Bezbednija hrana i bolja zaštita - više potrošača:

Poštovanje politike EU o bezbednosti hrane i sistema kontrole znači da potrošači imaju veći izbor kvalitetne hrane. Na primer, u periodu od 2002. do 2012, udesetostručena je trgovina mlečnim proizvodima, udvostručena trgovina ribom i ribljim proizvodima, dok je trgovina mesnim proizvodima povećana četiri puta.

Razmena upozorenja o nebezbednim proizvodima i informacija o reakcijama državnih vlasti povećava sigurnost potrošača. Ovo se radi putem sistema ranog uzbunjivanja koji je uveden 2004. godine. Zemlje koje su se pridružile EU 2004. i 2007. u potpunosti učestvuju u ovom sistemu.

Ten-T projekti:

Uz podršku Kohezionog fonda i Evropskog fonda za regionalni razvoj, članice EU pridružene 2004. i 2007. uložile su 40 milijardi evra u najveće TEN-T projekte u periodu 2007-2013.

Država	Ukupna investicija u TEN-T	Doprinos EU, u milionima evra	Prosečna stopa ulaganja
Češka	3.861,2	2.217,2	56%
Estonija	215,5	194,6	81%
Kipar	0	15,8	0%
Letonija	631,5	477,1	65%
Litvanija	121,6	117,6	73%
Mađarska	1.951,8	1.480,6	74%
Malta	134,3	92,5	68%
Poljska	2.098,7	13.196,7	63%
Slovenija	1.963,4	594,1	39%
Slovačka	2.092,3	1.095,8	52%
UKUPNO	31.958,6	1.948,2	61%
Bugarska	181,9	1.251,7	41%
Rumunija	5.042,2	3.054,9	48%
UKUPNO	40.687	23.788,6	58%

Instrument za povezivanje Evrope (CEF)

CEF je odličan primer evropske "dodate vrednosti" koju budžet EU može da pruži, naročito novijim državama članicama. Ulaganje u infrastrukturu je efikasan način za otvaranje novih radnih mesta, na prvom mestu poslova koji su vezani za infrastrukturu, ali i indirektnih poslova, putem ekonomskog efekta koji daje upotreba nove infrastrukture.

U Instrument za povezivanje Evrope je prebačeno 11,3 milijarde evra iz Kohezionog fonda. Ovaj iznos će biti potrošen kao dopuna Kohezionom fondu, za projekte visoke evropske dodate vrednosti, poput onih koji su vezani za prekogranične ili sužene delova puta na osnovnim mrežama, naročito kada se radi o železničkom ili rečnom saobraćaju. Ovaj mehanizam će ojačati veze između istočnog i zapadnog dela kontinenta, i na taj način negovati teritorijalnu integraciju Evrope i konkurentnost "kohezivnih" država članica.

Stav

Srpska nacionalna hrana poput kajmaka, belog sira i rakije, biće zabranjena, EU će nas naterati da konzumiramo genetski modifikovanu hranu...

Sva tradicionalna jela i pića i dalje postoje u EU, a lokalne varijante rakije se proizvode u Mađarskoj, Poljskoj i Slovačkoj. Ukoliko se Srbija pridruži EU, to će dovesti do podizanja značaja bogatog srpskog gastronomskog nasleđa, a nadajmo se i da će kajmak, dunjevača i kiseli kupus moći da se kupe bilo gde u Evropi. Standardi EU o bezbednosti hrane su rigorozni i uključuju sve faze procesa proizvodnje hrane. Ovi standardi su sastavni deo sistema za zaštitu potrošača. Proizvodi iz različitih zemalja se prodaju u EU ukoliko ispune neophodne uslove. Visoki standardi će samo pomoći srpskim građanima da bezbedno uživaju u nacionalnoj hrani. Osim toga, kajmak, rakija i druga srpska nacionalna jela i pića će ući na druga tržišta i uvećati prihod poljoprivrednika.

Hrana u EU je sada bezbednija nego bilo gde drugde u svetu. EU postavlja stroga pravila o organskoj proizvodnji i sprečava proizvođače da se koriste netačnim ili neosnovanim tvrdnjama o hrani koju proizvode. EU zakoni o označavanju hrane imaju za cilj da pruže sve podatke o proizvodu, kako bi potrošači bili informisani prilikom kupovine. Potrošači u EU uživaju visoke standarde kad je u pitanju bezbednost hrane, koji na primer zabranjuju uvoz izbeljene piletine ili hormonske govedine. Građani Holandije se mogu pohvaliti da su u vrhu država u kojima se konzumira najzdravija hrana.

Za razliku od nekih drugih država, EU je oprezna kada je reč o genetski modifikovanoj hrani i rezultat je razvijene kulture ljudskog i životinjskog zdravlja. EU sprovodi sigurnosne procene prema najvišim mogućim standardima pre nego se GMO hrana nađe na tržištu. EU takođe osigurava jasno označavanje GMO hrane kako bi se razrešile sumnje potrošača i kako bi prilikom izbora raspolagali jasnim i tačnim informacijama. Označavanje genetski modifikovane hrane i poljoprivrednicima daje tačne informacije o sastavu hrane za životinje.

Kako bi se sprečilo zagađenje tradicionalnih useva GMO biljkama, Evropska komisija je izradila smernice o koegzistenciji genetski modifikovanih, tradicionalnih i organskih useva. Države članice mogu da uvedu sopstvene mere kako bi izbegle ovakva zagađenja.

Osim toga, nekoliko država članica je uvelo "zaštitne klauzule" koje omogućavaju privremeno ograničenje, zabranu upotrebe odnosno prodaje GMO proizvoda na svojoj teritoriji. Ipak, države članice moraju imati opravdane razloge na osnovu kojih bi zaključile da određeni GMO predstavljaju rizik po ljudsko zdravlje ili životnu okolinu. U ovom trenutku šest država članica primenjuje zaštitne klauzule o GMO: Austrija, Francuska, Grčka, Mađarska, Nemačka i Luksemburg.

Da li ste znali da...

je minimum trajanja porodiljskog bolovanja u EU četiri meseca i da se majkama tokom tog odsustva isplaćuje ceo iznos plate. Tokom ovog perioda oba roditelja imaju pravo na odsustvo. U nekim državama članicama plaćeno odsustvo porodilja traje i znatno duže. U Švedskoj oba roditelja imaju pravo na 480 dana odsustva u slučaju rođenja ili usvajanja deteta.

Radnici u EU imaju pravo na četiri nedelje odmora godišnje ukoliko rade puno radno vreme. Prema nalazima eksperata, prosečna porodica u Srbiji provodi od jednog do sat i po kvalitetnog vremena na okupu. Ovi rezultati se ne razlikuju mnogo od globalnog trenda, na primer, Britanci provode 81 minut sa svojom decom dnevno. Broj praznika u državama članicama varira od 8 u Holandiji do 14 na Malti, dok se dužina godišnjih odmora kreće od 20 do 25 dana.

EU sprovodi dva dugoročna školska programa koja nude subvencionisano mleko i voće evropskim učenicima. Nova inicijativa "Jedi dobro - osećaj se dobro" predlaže spajanje ova dva programa. Cilj je da se zaustavi trend smanjenog konzumiranja voća, povrća i mleka, kao i borba protiv gojaznosti. Novi zajednički program bi imao budžet od 230 miliona evra po školskoj godini.

Zbog obimnih antiduvanskih kampanja i regulativa, u periodu od 2009. do 2012. stopa izloženosti duvanskom dimu je opala sa 46% na 28%. Belgija, Španija i Poljska su primeri zemalja u kojima je usvajanje sveobuhvatnih zakona za kratko vreme dovelo do značajnog pada ove stope.

Nikola Kostandinović

► Važni termini i koncepti

Pridruživanje novih država članica

Zemlja koja želi da postane članica Unije mora biti evropska država i mora poštovati i unapređivati zajedničke vrednosti država članica. Te vrednosti su: ljudsko dostojanstvo, sloboda, demokratija, vladavina prava i poštovanje ljudskih prava, uključujući prava manjina.

Zemlja kandidat obaveštava Evropski parlament kao i parlamente država članica o svojoj nameri da pristupi EU. Savet se mora jednoglasno složiti o pristupanju nakon konsultacija sa Evropskom komisijom i dobijanja pristanka kvalifikovane većine u parlamentu.

Uslovi i datum pristupanja, svaki tranzicioni period i usklađivanje sa Ugovorima na kojima Unija počiva, moraju biti dogovoreni u formi pristupnog ugovora između zemlje kandidata i država članica. Ovaj ugovor ratifikuju sve države članice kao i država kandidat u skladu sa svojim ustavnim zakonima. Zatim dolazi pretpripradni period različite dužine tokom kojeg zemlja kandidat usklađuje svoje institucije, standarde i infrastrukturu kako bi u trenutku pristupanja ispunila očekivane obaveze.

Klauzula o povlačenju

Lisabonski ugovor sadži mehanizam za dobrovoljno i jednostrano istupanje iz Evropske unije. Država članica koja želi da izađe iz Unije obaveštava Evropski savet o svojoj nameri, a Savet daje smernice za zaključivanje sporazuma kojim se utvrđuju detalji povlačenja.

Ovaj sporazum zaključuje Savet u ime Evropske unije, po odluci kvalifikovane većine, ali tek nakon odobrenja Evropskog parlamenta.

U toj državi Ugovori prestaju da važe datumom stupanja na snagu prethodno pomenutog sporazuma ili u roku od dve godine nakon obaveštenja o povlačenju. Savet može doneti odluku o produženju tog perioda.

Svaka država koja istupi iz Unije može ponovo da se prijavi za članstvo s tim što iznova mora da prođe ceo pristupni proces.

Državljanstvo Unije

Svako ko ima državljanstvo neke od država članica smatra se građaninom Unije i stoga ima pravo da:

- ▶ se seli i nastani bilo gde na teritoriji Unije;
- ▶ glasa i bude biran na lokalnim i izborima za Evropski parlament u zemlji prebivališta;
- ▶ uživa diplomatsku i konzularnu zaštitu van Unije od strane bilo koje države članice ukoliko država čiji je državljanin nema svoje predstavništvo;
- ▶ podnese molbu Evropskom parlamentu te da uputi žalbu Evropskom ombudsmanu;
- ▶ obrati se evropskim institucijama na bilo kom od zvaničnih jezika kao i da na istom jeziku dobije odgovor;
- ▶ ne bude diskriminisan na osnovu nacionalnosti, pola, rase, religije, invaliditeta, uzrasta ili seksualne orijentacije;
- ▶ uputi Komisiji predlog zakona (Građanska inicijativa);
- ▶ pristupi dokumentima evropskih institucija, tela, službi i agencija pod određenim uslovima (Član 15 Ugovora o funkcionisanju Evropske unije).

Nakon odobrenja Evropskog parlamenta, Savet može u budućnosti proširiti ovu listu.

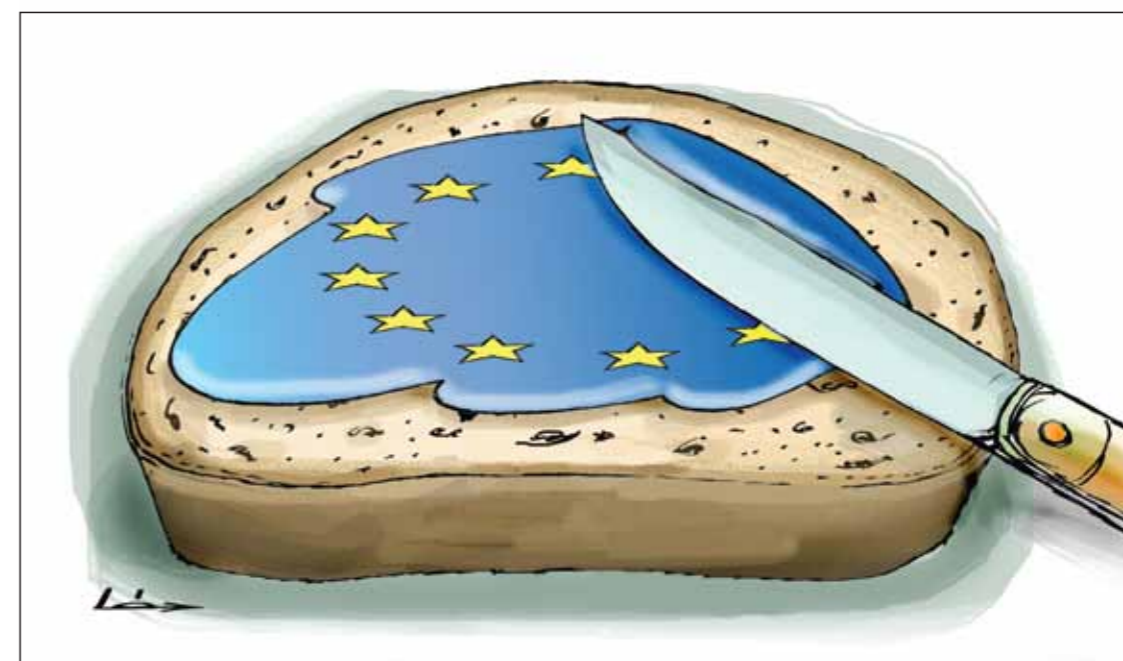
Pojam državljanstva Unije ne može zameniti nacionalno državljanstvo, već ga samo dopunjuje. Državljanstvo Unije građanima daje jači i opipljiviji osećaj pripadnosti Uniji.

Pravne tekovine Zajednice (Acquis)

Pravne tekovine Zajednice predstavljaju skup zajedničkih prava i obaveza na koje se obavezuju sve države članice u okviru Evropske unije. Pravne tekovine se stalno razvijaju, a obuhvataju:

- ▶ sadržinu, principe i političke ciljeve Ugovora;
- ▶ zakone usvojene primenom ugovora i sudske prakse Suda pravde;
- ▶ deklaracije i rezolucije koje usvaja Unija;
- ▶ mere koje se odnose na Zajedničku spoljnu i bezbednosnu politiku;
- ▶ mere koje se odnose na pravosuđe i unutrašnje poslove;
- ▶ međunarodne sporazume koje zaključuje Zajednica kao i one koje među sobom zaključuju države članice na polju aktivnosti Unije.

Zemlje kandidati moraju da usvoje pravne tekovine Zajednice pre nego što postanu članice Unije. Izuzeće od usvajanja pravnih tekovina se dozvoljava u izuzetnim okolnostima i ograničenog je obima. Kako bi se integrisale u Evropsku uniju, zemlje kandidati moraju da transponuju pravne tekovine u nacionalna zakonodavstva kao i da počnu sa njihovom primenom od trenutka pristupanja.

Lephart Pal

Raspodela nadležnosti

Lisabonski ugovor pojašnjava podelu nadležnosti između Unije i država članica. Osim načela supsidijarnosti i proporcionalnosti (videti dole), podela nadležnosti uključuje i načelo poveravanja ovlašćenja. Ovo načelo osigurava delovanje Unije isključivo u granicama onih nadležnosti koje su joj poverile države članice.

Postoje tri vrste nadležnosti:

Isključive nadležnosti - Unija je jedina koja može donositi zakone u određenim oblastima, poput carinske unije, pravila konkurencije neophodna za funkcionisanje unutrašnjeg tržišta, monetarne politike zemalja evrozone, zajedničke trgovinske politike. Unija može ispoljiti svoje nadležnosti u vidu zaključivanja međunarodnih ugovora.

Podeljene nadležnosti se tiču oblasti u kojima i Unija i države članice mogu donositi zakone. Države članice mogu iskoristiti svoje nadležnosti ukoliko ih Unija nije iskoristila ili je odlučila da to ne radi. Države članice od Komisije mogu zatražiti da ukine usvojeni pravni akt u nekoj od zajedničkih oblasti kako bi se osigurala bolja usklađenost principa supsidijarnosti i proporcionalnosti.

Oblasti u kojima države članice zadržavaju nadležnosti, ali u kojima Unija može da dovrši započeti postupak sprovođenjem akcija podrške ili koordinacije. Države članice mogu dati dodatna ovlašćenja Uniji u slučajevima kada sredstva neophodna za ostvarenje ciljeva nisu sadržana u Ugovorima.

Načelo supsidijarnosti osigurava usklađenost sa ovakvom podelom nadležnosti. Nacionalni parlamenti nadgledaju usklađenost sa načelom supsidijarnosti.

Supsidijarnost

Načelo supsidijarnosti osigurava da se odluke donose što je moguće bliže građanima, kao i da se sprovedu konstantne provere kojima se potvrđuje da su akcije na nivou Unije opravdane i u okviru mogućnosti na nacionalnom, regionalnom i lokalnom nivou. Tačnije, ovo je načelo koje ograničava Uniju da sprovodi akcije (osim u oblastima nad kojima ima isključive nadležnosti) ukoliko se pokaže efikasnijim sprovođenje tih istih akcija na nacionalnom, regionalnom ili lokalnom nivou. Ovo je blisko povezano sa načelom proporcionalnosti, koje zahteva da akcije koje preduzima Unija ne idu dalje od zadovoljenja ciljeva opisanih u Ugovorima.

Načelo supsidijarnosti se poštuje u svim nacrtima zakona i dozvoljava nacionalnim parlamentima da ulože žalbu na predlog zakona uz

obrazloženje da je prekršeno ovo načelo; kao rezultat ovoga, Komisija može zadržati, izmeniti ili povući zakon iz procedure, dok ga Evropski parlament i Evropski savet mogu blokirati. U slučaju nepoštovanja načela supsidijarnosti, Komitet regiona se može direktno obratiti Sudu pravde Evropske unije.

Načelo proporcionalnosti

Slično načelu supsidijarnosti, načelo proporcionalnosti reguliše izvršavanje vlasti Evropske unije. Ono nastoji da zadrži akcije koje preduzimaju institucije Unije u okviru određenih granica. Prema ovom pravilu, angažman institucija mora da se ograniči na ono što je neophodno u svrhu postizanja ciljeva Ugovora. Drugim rečima: sadržaj i forma određene akcije moraju da budu u skladu sa ciljem koji se želi postići.

Zoran Tovirac Toco

▸ Zaključak

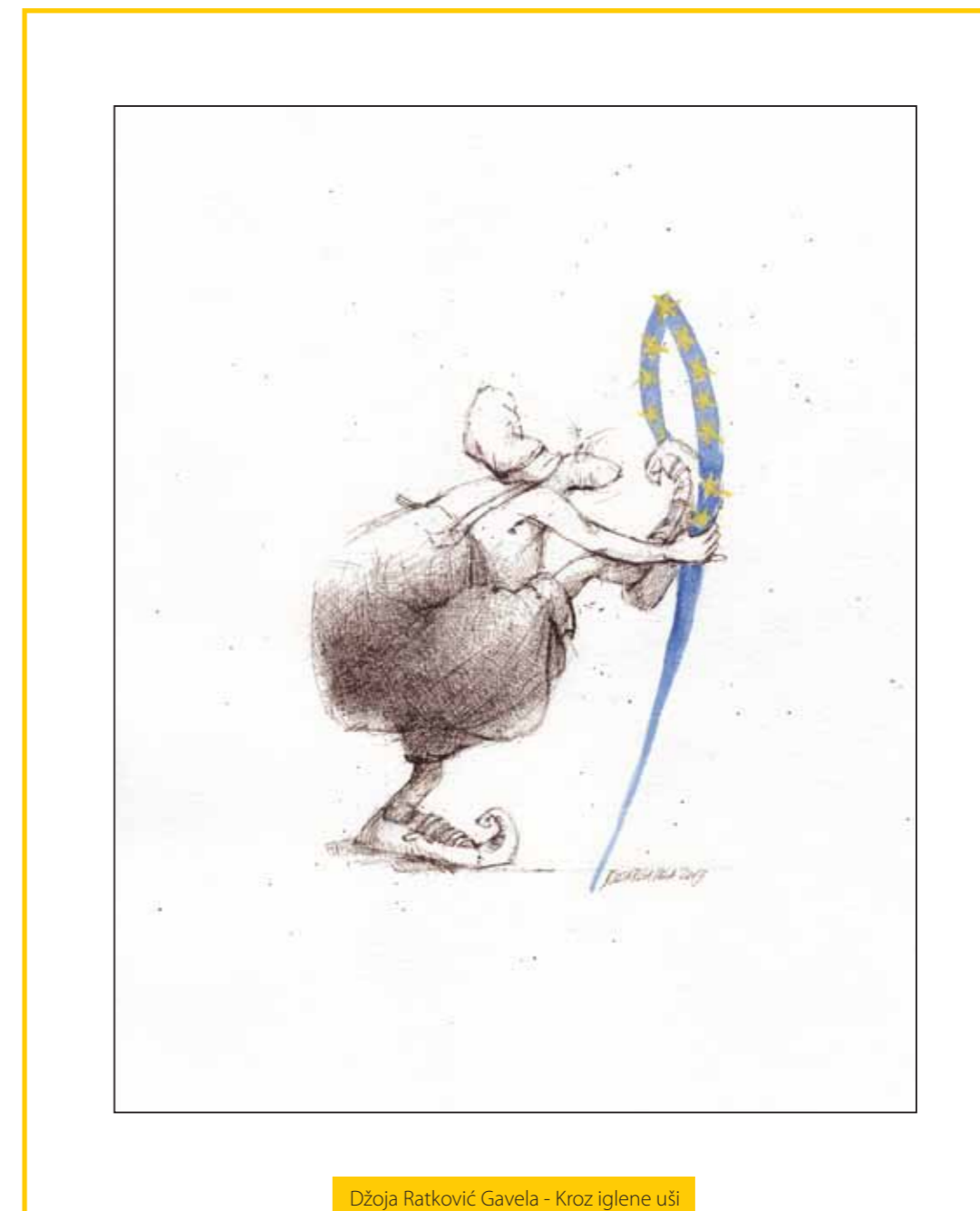
EU je prestala da bude mit pre više od 60 godina. Ona je danas realna i svakog dana pruža svojim građanima brojne koristi.

Srbija ima centralni značaj za Evropsku uniju i njenih dvadeset osam država članica. Evropska unija je posvećena nastavku proširenja uključivanjem svih država Zapadnog Balkana. Ovo je od velike važnosti za jačanje prosperiteta, bezbednosti i stabilnosti, kao i saradnje i pomirenja u čitavom regionu.

Pregovori će predstavljati priliku za građane Srbije da saznaju više o Evropskoj uniji, njenoj istoriji, vrednostima, praksama i prednostima članstva. U svrhu uspešnog okončanja pregovora i modernizacije Srbije, Evropska unija godišnje izdvaja 200 miliona € bespovratne pomoći kako bi zemlja stekla punopravno članstvo u Uniji.

Srbija je sada odlučno na putu ka članstvu u Uniji i na tom putu ima podršku EU. Konačnu reč ipak imaju građani Srbije koji će jednog dana na referendumu glasati o pristupanju Srbije Uniji.

Iskustva prethodnih proširenja kazuju da se pametnim reformama sudbina jedne države može promeniti u kratkom periodu. Za to je neophodno političko vođstvo, nacionalno jedinstvo, a ponekad i donošenje teških odluka. No, Srbija može postići sve ovo uz podršku koju ima od EU i njenih država članica, uključujući finansiranje projekata, tehničke savete, unapređenje i izmene zakonodavstva i njegove primene, kao i savete o efikasnoj i transparentnoj državnoj upravi. Srbija na svom putu ka EU ima jedinstvenu istorijsku šansu da se razvije u moderno, bogato i dinamično društvo.

Džoja Ratković Gavela - Kroz iglene uši

Informacioni centar Evropske unije (EUIC) u Beogradu

Od maja 2011. godine, Informacioni centar EU, koji se nalazi u Domu omladine Beograda, mesto je gde se građani mogu informisati o Evropskoj uniji i gde mogu učestvovati u različitim događajima. Misija Centra je da ponudi odgovore na licu mesta, na svom veb sajtu, putem telefona ili elektronske pošte na pitanja u vezi sa Evropskom unijom i pruži pomoć u pronalaženju informacija i uputstava

za pristupanje projektima, programima i fondovima Evropske unije. Cilj EU info centra je da podigne nivo opšte svesti o procesu pristupanja Evropskoj uniji i da Evropsku uniju približi građanima Srbije, kao i da odgovori na sva njihova pitanja o Evropskoj uniji, njenoj istoriji i funkcionisanju.

EU Info Centar
Dečanska 1, hol Doma omladine Beograda
Tel. +38111 322 9922
www.euinfo.rs
www.facebook.com/euinfo.rs
<https://twitter.com/EUICBG>

Radno vreme

Ponedeljak – petak: 10:00–19:00
Subota: 10:00–15:00

EU info centar ostvaruje svoju misiju tako tako što:

- ▶ organizuje debate o evropskim vrednostima, politikama i funkcionisanju institucija EU (simulacija rada Evropskog parlamenta)
- ▶ razvija partnerstvo sa organizacijama i institucijama aktivnim u procesu pridruživanja Srbije Evropskoj uniji
- ▶ približava građanima Srbije perspektive koje se otvaraju pristupanjem EU.

Pitajte nas

U EU info centru možete pronaći odgovore na sva vaša pitanja koja se odnose na Evropsku uniju: od istorije Unije do najnovijih izmena zakona EU. Tu smo i da vam ponudimo pomoć u potrazi za informacijama o projektima i programima koje finansira Evropska unija. Pitajte nas u Centru ili putem elektronske pošte: info@euinfo.rs. Informacije koje ćete dobiti prilagođene su perspektivi Srbije i potrebama njenih građana, jer Centar teži da se približi građanima i onome što oni zaista žele da znaju.

Posetite nas

EU info centar je otvoren za grupne posete; organizuje seminare, radionice, rasprave i druge događaje na temu evropskih integracija, kao i kulturne događaje i umetničke izložbe. Centar je dostupan svim građanima Srbije: sve što treba jeste da unapred najavite grupnu posetu putem elektronske pošte ili telefona.

Baza podataka biblioteke

Na raspolaganju vam je gotovo 2.000 publikacija i knjiga (na srpskom i engleskom jeziku): informativnih letaka, knjižica, brošura o Evropskoj uniji, njenim politikama, proširenju, odnosima između Srbije i EU, itd. Sve vrste publikacija su dostupne kako u štampanom izdanju ako posetite Centar, tako i u elektronskom formatu koji se može preuzeti sa sledećih internet stranica: www.euinfo.rs, www.europa.rs i www.eubookshop.eu.

Jakša Vlahović - Zalivanje

